

Järjen käyttö on sallittua

Ennen vanhaan osattiin rakentaa puutaloja. Suomessa on jopa kolmesataa vuotta vanhoja hirsitaloja, jotka ovat edelleen käyttökelpoisia ja terveitä. Mutta osataanko niitä korjata? Fakta on, että monia hyviä taloja on pilattu lopullisesti energiakorjausten nimissä.

Lainsäädäntö pakottaa kiinteistöjen omistajat energiakorjauksiin. Nykyään kiinteistön energiatehokkuutta on parannettava samalla kun kiinteistössä suoritetaan mittavia korjaustoimenpiteitä. Vanhaa taloa ei siis käytännössä voi kunnostaa ilman lisäeristämistä tai ovien ja ikkunoiden uusimista. Laki sallii kyllä poikkeuksia, mutta ne ovat erikoistapauksia.

Energiaremontti on aina kallis investointi. Uusi peruskorjaus saattaa tulla vastaan nopeammin kuin takaisinmaksuaika saavutetaan. Esimerkiksi ikkunoiden takaisinmaksuaika voi olla jopa kymmeniä vuosia. Niitä ei pelkän energiansäästön takia kannata vaihtaa. Toki ikkunoiden uusiminen parantaa asumismukavuutta ja vähentää vedon tunnetta.

Energiatehokkuus on tietysti hyvä asia niin ympäristön säilymisen kuin lompakonkin näkökulmasta. Kaikella on kuitenkin rajansa. Järjen käyttö on sallittua. Vanhat talot pitää korjata vanhaa rakennustapaa kunnioittaen. Hyvin toimivaa rakennusfysiikkaa ei kannata pilata energiatehokkuuden nimissä. Esimerkiksi vanhan talon hengittävän seinämateriaalin – kuten hirren tai sahanpurun – läpi virtaava lämpö on pitänyt eristemateriaalin kuivana. Sisä- tai ulkopuolelle lisätty täysin ilmatiivis lisälämmöneriste saattaa johtaa kosteuden tiivistymisen rakenteen sisälle ja pilata näin koko rakennuksen.

Energiakriisin jälkimainingeissa muutama vuosikymmen sitten taloista alettiin tehdä täysin tiiviitä. Hengittävien rakenteiden sijaan ilmavaihtoa alettiin hallita koneilla ja kanavilla. Seinät ja katot tiivistettiin muovilla ilmapuotojen ehkäisemiseksi. Tarkoitus oli hyvä, mutta lopputulos ei aina ollut kehuttava. Tuolta ajalta on peräisin termi pullotalo. Sana kuvaa hyvin rakennusta, jossa sisäilma ei juuri vaihdu. Huono sisäilma on terveysriski. Liian moni suomalainen kärsii tänä päivänä ”pullon hengen” haittavaikutuksista.

Vanhan talon energiatehokkuutta voi parantaa monin keinoin. Vaipan vanhaa rakennetta kunnioittava lisäeristys ja tiivistäminen, ilmanvaihdon lämmön talteenotto, aurinko- ja maalämpö sekä ilmalämpöpumput eivät katso rakennuksen ikää. Myös kaikki nykyaikaiset ilmanvaihtolaitteet sopivat vanhoihin taloihin. Jos rakennusta tiivistetään, on ilmanvaihtoa samalla parannettava. Muuten kosteus ei pääse haihtumaan sisäilmasta.

Helteet ovat saaneet monet hankkimaan ilmalämpöpumppuja sisäilman viilentämiseksi. Viilennys helpottaa toki tukalaa oloa, mutta ei ole täysin riskitöntä. Nykyaikaisissa taloissa rakenteiden välissä oleva muovi estää kosteutta kulkeutumasta talon rakenteisiin. Rakenteet on tehty oletuksella, että ulkona on kylmempää kuin sisällä. Jos sisäilmaa viilennetään ulkoilmaa kylmemmäksi, kosteus saattaa tiivistyä kosteussulun sisäpuolelle ja kastella rakenteet. Järjen käyttö on tässäkin sallittua ja jopa suositeltavaa. Sisäilmaa ei kannata viilentää liikaa. Sopiva sisälämpötila helteellä on 23-25 astetta, ei ainakaan yhtään sen alle.

Energiansäästö – niin tärkeää kuin se onkin – ei saa vaarantaa rakennuksen tai siinä asuvien ihmisten terveyttä. Kannattaa myös muistaa, että talon energiakulutus riippuu eniten talon asukkaista, eli siitä miten taloa ja energiaa käytetään.

8. elokuuta 2014, Esa Halmetoja